

одержанні окремих зразків важливо додержуватися й специфічних правил, які випливають з їх особливостей, а також існуючих технічних, санітарних та інших нормативів.

Судово – правова реформа передбачає впровадження в судовий процес **правової експертизи**. Це порівняно новий вид судової експертизи. Правова експертиза – це процесуальний інститут, котрий сприяє постановленню об'єктивних, всебічно обґрунтованих рішень в справах конституційної і загальної юрисдикції. Перша практика судової реформи породила чимало проблем, пов'язаних з реалізацією права юридичними та фізичними особами. Зміст правової судової експертизи слід розуміти як експертне дослідження матеріальних і процесуальних ознак актів, документів, що підлягають дослідженю у суді за їх змістом і формою, і ґрунтуються на висновках судових експертів. Важливий аспект запровадження цієї експертизи полягає в тому, що вона є певною гарантією всебічного і повного дослідження актів і документів з позиції чинного законодавства у випадках апеляційного і касаційного оскарження судових рішень. Судовий експерт – правознавець має підготувати висновки з позиції судового інтересу, законності даних актів. І це є предметом доказів у суді, якщо йдеться про фінансові, банківські операції, кредитування і договірний процес.

Отже, судова експертиза має допомагати суду у всебічній, повній та об'єктивній оцінці доказів, матеріалів які були спеціально досліджені експертом.

ВИКОРИСТАННЯ НЕПРЯМИХ ДОКАЗІВ ПРИ КВАЛІФІКАЦІЇ ВБІВСТВ

Доп. - Клок О. П., студ. гр.Ю-33.
Наук. кер. - Анохін Л. М.

Кваліфікація злочину передбачає повне та всебічне встановлення тих обставин справи, що відповідають ознакам

складу злочину. Правильна кваліфікація має дуже важливе значення. Неправильна кваліфікація може призвести до засудження особи, що взагалі не вчиняла злочинного діяння. Також трапляються випадки протилежного характеру, якщо в діях, що є злочином, не встановлено ознак складу злочину. Отже правильна кваліфікація має велике значення для забезпечення прав та інтересів громадян, охорони правопорядку, зміцнення та забезпечення стабільності законодавства.

Досить велику цікавість викликає стаття макіївського журналіста Івана Гляша «Ніхто не порушує так, як прокурор». Уході цієї всієї історії так і залишилося до кінця нез'ясованим, хто був ініціатором нападів, хто першим завдавав удари, яким способом заподіяно тілесні ушкодження. Історія від слідчого та свідчення обвинувачених зовсім відрізняється. Останні у ході досудового слідства давали постійно суперечливі та непослідовні свідчення, змінюючи їх протягом усього слідства. Отже, слідство спирається тільки на свідчення підзахисних, від яких вони відмовляються в суді.

Перед нами постало дуже важливе завдання: проаналізувати елементи складу злочину, тобто об'єкт, об'єктивну та суб'єктивну сторону, суб'єкт злочину. Якщо фактичні обставини не з'ясувати, то досить важко буде дати точну кваліфікацію злочину. Згідно з Постановою Пленуму ВСУ від 7 лютого 2003 р. при призначенні покарання суди мають враховувати ступінь тяжкості вчиненого злочину, сукупність усіх обставин, що його характеризують, особу винного та обставини, що обтяжують чи пом'якшують покарання. У разі, коли до кримінальної відповідальності притягнуто кількох осіб, які діяли спільно, слід визначити ступінь участі у вчиненні злочину кожної з них. Отже, дії громадянина О. Сластухіна щодо пограбування дівчини слід кваліфікувати за ч.2 ст.186. Ідо того ж, при призначенні покарання за злочин у вироку мають бути окремо наведені відповідні мотиви щодо кожної особи винного, якщо їм призначається довічне позбавлення волі. Як відомо, внаслідок

тяжких тілесних ушкоджень померли два чоловіки і до того ж, доказів вини О. Сластухіна та Пуресіна немає. Проаналізуємо ситуацію. За вечір підозрюваними було випито по 1 л. спиртного. Наявність алкоголю в крові кожного з них становила 6%, що веде за собою тяжке отруєння спиртним. Також важливе значення має часовий проміжок між дозами випитого та швидкість всмоктування тощо. Слід зазначити, що алкоголь негативно впливає на психіку та може сприяти вчиненню тяжких та особливо тяжких злочинів. Також, як ми знаємо, сконня злочину в нетверезому стані є обтяжуючою обставиною. Наявність легкої дебільності у Пуресіна повинна бути перевірена психекспертизою. Дуже важливим моментом у даній справі є виявлення крові на взутті засуджених та кількох помарок на рукаві куртки одного з них. Чи була то кров потерпілих? На думку експерта, вона могла належати їм, але могла і не належати, оскільки затримали зловмисників через декілька днів. Чому цей доказ проігнорували? Адже можна було провести обшук у квартирах винних, допитати свідків, у що саме вони вдягнені, яке взуття було на них. Якщо удари завдавалися ногами, то легке взуття пошкодилося і свідчило б про застосування його у вбивстві. Чи використовували винні якісь знаряддя? Зловмисники, як нам відомо, давали суперечливі свідчення, тому так і зрозуміло, яким чином вони били потерпілих. Чи була проведена експертиза пошкоджених частин тіла? Можливо, існували знаряддя вбивства? Ця версія також повинна бути перевірена. За словами слідчого зловмисники діяли з єдиним наміром позбавити життя людину. Слід зазначити, що винні діяли лише з метою заволодіти чужим майном та умисно завдати тяжких тілесних пошкоджень. Чи вони бажали настання смерті? Досить цікавим моментом є те, що вбивці самі викликали «швидку» та міліцію. Чому вони це зробили? Зловмисники не чекали такого повороту подій. Смерть потерпілого для них була несподіванкою. Будучи в нетверезому стані, спрацювала підсвідомість, коли вони не побачили ознак життя потерпілого. Дії вбивць слід кваліфікувати за ч.4 ст.187. Після вбивства

громадянина С. слідувало вбивство Т. Дуже багато питань викликає дана справа та вбивство другого громадянина. Потрібно розрахувати часовий проміжок між вбивствами, допитати знайому Б. про нічний прихід обвинувачених. Дуже важливий свідок – робітниця магазину. Про що саме повідомили злочинці по телефону? Як саме вони були одягнені? Як слід кваліфікувати дії винних за другим вбивством? Слід визначити, чи знали вбивці про смерть первого потерпілого, чи ні?

Отже, для призначення покарання слід подбати про стабільну доказову базу проти обвинувачених, досить уважно проаналізувати елементи складу злочину, щоб досягти правильної кваліфікації.

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ТА ВІЛЬНЕ ПЕРЕСУВАННЯ

Доп. - Клюєва А., студ. гр. Ю-42.
Наук. кер. - ст. викл. Петракова Т.Б.

Система гарантій прав і свобод людини включає передумови економічного, політичного, організаційного та правового характеру, а також захисту прав і свобод. Система гарантій – це умови, засоби й методи, які забезпечують фактичну реалізацію та всебічну охорону прав і свобод особи.

Практична реалізація конституційних прав і свобод забезпечується двома категоріями гарантій.

Це, по-перше, загальні гарантії, якими охоплюється вся сукупність об'єктивних і суб'єктивних факторів, спрямованих на практичне здійснення прав і свобод громадян, на усунення можливих причин й перешкод щодо їх неповного або неналежного здійснення, на захист прав від порушень. Подруге, це спеціальні (юридичні) гарантії – правові засоби і способи, за допомогою яких реалізуються, охороняються,